

**UCHWAŁA NR
RADY MIASTA BIAŁYSTOK**

z dnia 2026 r.

w sprawie szczegółowych warunków umorzenia, odroczenia płatności, rozkładania na raty i odstępowania od żądania zwrotu opłaty poniesionej za pobyt dziecka pozbawionego opieki i wychowania rodziców umieszczonego przez sąd w zakładzie opiekuńczo-leczniczym, w zakładzie pielęgnacyjno-opiekuńczym lub w zakładzie rehabilitacji leczniczej

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153 z późn. zm.¹⁾), art. 12 pkt 11 oraz art. 92 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1684), w związku z art. 194 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2025 r. poz. 49 z późn. zm.²⁾) oraz art. 18 ust. 7 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 1461 z późn. zm.³⁾) uchwala się, co następuje:

§ 1. Uchwała określa szczegółowe warunki umorzenia w całości lub w części, łącznie z odsetkami, odroczenia terminu płatności, rozłożenia na raty lub odstępowania od żądania zwrotu opłaty poniesionej za wyżywienie i zakwaterowanie dziecka pozbawionego opieki i wychowania rodziców umieszczonego przez sąd w zakładzie opiekuńczo-leczniczym, w zakładzie pielęgnacyjno-opiekuńczym lub w zakładzie rehabilitacji leczniczej.

§ 2. Ilekroć w uchwale jest mowa o:

- 1) ustawie – należy przez to rozumieć ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
- 2) ustawie o pomocy społecznej – należy przez to rozumieć ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;
- 3) ustawie o świadczeniach rodzinnych – należy przez to rozumieć ustawę z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych;
- 4) ustawie o świadczeniach opieki zdrowotnej – należy przez to rozumieć ustawę z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych;
- 5) kodeksie karnym wykonawczym – należy przez to rozumieć ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy;
- 6) dziecku – należy przez to rozumieć dziecko pozbawione opieki i wychowania rodziców, o którym mowa w art. 18 ust. 2 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej;
- 7) osobie zobowiązanej – należy przez to rozumieć osobę zobowiązaną do zwrotu opłaty za wyżywienie i zakwaterowanie dziecka, o którym mowa w art. 18 ust. 2 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej;
- 8) rodzinie – należy przez to rozumieć rodzica lub rodziców dziecka pozbawionego opieki i wychowania rodziców umieszczonego przez sąd w zakładzie opiekuńczo-leczniczym, w zakładzie pielęgnacyjno-opiekuńczym lub w zakładzie rehabilitacji leczniczej wraz z dziećmi pozostającymi na jego/ich utrzymaniu;
- 9) opłacie – należy przez to rozumieć miesięczną opłatę za wyżywienie i zakwaterowanie dziecka pozbawionego opieki i wychowania rodziców, o którym mowa w art. 18 ust. 2 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej;
- 10) należności – należy przez to rozumieć należność główną oraz odsetki ustawowe za opóźnienie;
- 11) dochodzie – należy przez to rozumieć dochód określony w art. 8 ustawy o pomocy społecznej;
- 12) dochodzie rodziny – należy przez to rozumieć sumę miesięcznych dochodów osób w rodzinie;

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2025 r. poz. 1436.

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2025 r. poz. 1301.

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2025 r. poz. 1537 i 1739 oraz Dz. U. z 2026 r. poz. 26.

13) minimalnym wynagrodzeniu – należy przez to rozumieć wysokość miesięcznego minimalnego wynagrodzenia określonego na podstawie odrębnych przepisów.

§ 3. Wszczęcie postępowania w sprawie umorzenia lub odstąpienia od żądania zwrotu opłaty poniesionej za wyżywienie i zakwaterowanie dziecka może nastąpić na wniosek osoby zobowiązanej lub z urzędu.

§ 4. Odstępuje się od żądania zwrotu opłaty poniesionej za wyżywienie i zakwaterowanie dziecka w przypadku, gdy:

- 1) osoba zobowiązana jest ubezwłasnowolniona całkowicie lub częściowo;
- 2) osoba zobowiązana przebywa w hospicjum, zakładzie opiekuńczo-leczniczym;
- 3) osoba zobowiązana jest w stanie wyłączającym świadomość i nie ma ustanowionego opiekuna prawnego;
- 4) osoba zobowiązana po uzyskaniu pełnoletności pozostaje w pieczy zastępczej na podstawie art. 37 ustawy;
- 5) od opuszczenia przez dziecko zakładu opiekuńczo-leczniczego, zakładu pielęgnacyjno-opiekuńczego lub zakładu rehabilitacji leczniczej upłynęły co najmniej 3 lata.

§ 5. Odstępuje się czasowo od żądania zwrotu opłaty poniesionej za wyżywienie i zakwaterowanie dziecka w przypadku, gdy osoba zobowiązana jest niepełnoletnia, do czasu uzyskania pełnoletności.

§ 6. Odstępuje się od żądania zwrotu opłaty poniesionej za wyżywienie i zakwaterowanie dziecka na wniosek osoby zobowiązanej w przypadku, gdy:

- 1) dochód nie przekracza minimalnego wynagrodzenia, lub
- 2) dochód nie przekracza 150% minimalnego wynagrodzenia i jednocześnie wystąpi co najmniej jedna z wymienionych niżej okoliczności:
 - a) w rodzinie występuje długotrwała lub ciężka choroba,
 - b) osoba zobowiązana jest osobą bezrobotną, zarejestrowaną w powiatowym urzędzie pracy,
 - c) w rodzinie występuje orzeczona niepełnosprawność, niepełnosprawność w stopniu umiarkowanym lub znacznym w rozumieniu art. 3 pkt 9, pkt 20 i pkt 21 ustawy o świadczeniach rodzinnych,
 - d) osoba zobowiązana wychowuje inne małoletnie dziecko pozostające pod jej opieką,
 - e) w okresie sześciu miesięcy przed złożeniem wniosku rodzina poniosła uszczerbek/szkody materialne powstałe w wyniku klęski żywiołowej lub innych zdarzeń losowych,
 - f) osoba zobowiązana świadczy alimenty lub przekazuje środki pieniężne na rzecz dziecka w wysokości nie mniejszej niż 5% minimalnego wynagrodzenia przez okres 3 miesięcy poprzedzających miesiąc złożenia wniosku,
 - g) osoba zobowiązana przebywa w domu pomocy społecznej, schronisku dla bezdomnych lub domu dla samotnych matek,
 - h) osoba zobowiązana po ukończeniu pełnoletności uczy się w szkole lub szkole wyższej do ukończenia 25 roku życia.

§ 7. 1. W przypadku, gdy rodzinę tworzą rodzice dziecka, o którym mowa w § 2 pkt 6, minimalne wynagrodzenie, o którym mowa w § 6 pkt 1 i pkt 2, podwaja się.

2. W przypadku, gdy w rodzinie przebywają dzieci pozostające na jej utrzymaniu, do minimalnego wynagrodzenia, o którym mowa w § 6 dodaje się 10% za każde dziecko, a ust. 1 stosuje się odpowiednio.

3. W przypadku, gdy osoba zobowiązana jest pozbawiona wolności, jej dochód pomniejsza się o obowiązkowe potrącenia wynikające z przepisów kodeksu karnego wykonawczego oraz aktów wykonawczych do tej ustawy.

§ 8. Odstąpienie od żądania zwrotu opłaty poniesionej za wyżywienie i zakwaterowanie dziecka następuje na okres nie dłuższy niż 12 miesięcy, z zastrzeżeniem § 5 i § 9.

§ 9. Odstąpienie od żądania zwrotu opłaty poniesionej za wyżywienie i zakwaterowanie dziecka na wniosek osoby zobowiązanej, o której mowa w § 6, za okres poprzedzający miesiąc złożenia wniosku dłuższy niż 12 miesięcy, następuje za cały ten okres.

§ 10. Należność z tytułu poniesionej przez Miasto Białystok opłaty za wyżywienie i zakwaterowanie dziecka może zostać umorzona w całości, gdy:

- 1) osoba zobowiązana zmarła i nie ma innych osób zobowiązanych do uiszczenia należności;
- 2) od wydania decyzji żądającej zwrotu upłynął okres co najmniej 3 lat i postępowanie egzekucyjne nie mogło być wszczęte lub postępowanie egzekucyjne wszczęto, ale nie mogło być prowadzone z uwagi na niemożność ustalenia miejsca zamieszkania lub faktycznego pobytu osoby zobowiązanej;
- 3) postępowanie egzekucyjne okazało się nieskuteczne i od ustalenia opłaty upłynął okres co najmniej 3 lat;
- 4) zachodzą przesłanki, o których mowa w § 6 pkt 2 lit. a-h.

§ 11. Na wniosek osoby zobowiązanej należność może zostać umorzona w części w przypadku, gdy nie ma podstaw do umorzenia należności w całości. Umorzenie należności w części następuje według następujących zasad:

% umorzenia należności	Dochód rodziny w odniesieniu do minimalnego wynagrodzenia (% minimalnego wynagrodzenia)
90%	do 200%
84%	powyżej 200% do 250%
78%	powyżej 250% do 300%
72%	powyżej 300% do 350%
66%	powyżej 350% do 400%
60%	powyżej 400% do 450%
54%	powyżej 450% do 500%
48%	powyżej 500% do 550%
42%	powyżej 550% do 600%
36%	powyżej 600% do 650%
30%	powyżej 650% do 700%
24%	powyżej 700% do 750%
18%	powyżej 750% do 800%
12%	powyżej 800% do 850%
6%	powyżej 850% do 900%
0%	powyżej 900%

§ 12. Gdy zażądano zwrotu za poniesione przez Miasto Białystok opłaty za wyżywienie i zakwaterowanie więcej niż za jedno dziecko, o którym mowa w § 2 pkt 6, i zostały spełnione przesłanki określone w § 11, dokonuje się umorzenia w części należności dotyczącej najstarszego z dzieci, natomiast należność za pozostałe dzieci umarza się w całości.

§ 13. Umorzenie należności w części powoduje umorzenie odsetek ustawowych za opóźnienie proporcjonalnie do umorzonej należności.

§ 14. 1. Na wniosek osoby zobowiązanej należności można rozłożyć na raty lub odroczyć ich termin płatności na okres nie dłuższy niż 24 miesiące.

2. Wysokość poszczególnych rat ustala się w porozumieniu z osobą zobowiązaną, która wystąpiła z wnioskiem, o którym mowa w ust. 1.

3. Nieuiszczenie należności w odroczonym terminie lub nieuiszczenie kolejnych 2 rat należności rozłożonej na raty powoduje natychmiastowy obowiązek zapłaty całości pozostałej do spłaty należności.

§ 15. Umorzenie należności w całości lub w części, odroczenie terminu płatności, rozłożenie na raty, odstąpienie od żądania zwrotu opłaty poniesionej za wyżywienie i zakwaterowanie dziecka pozbawionego opieki i wychowania rodziców umieszczonego przez sąd w zakładzie opiekuńczo-leczniczym, w zakładzie pielęgnacyjno-opiekuńczym lub w zakładzie rehabilitacji leczniczej, następuje po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego.

§ 16. Do umorzenia w całości lub w części, odroczenia terminu płatności, rozłożenia na raty należności, a także odstąpienia od żądania zwrotu opłaty poniesionej za wyżywienie i zakwaterowanie dziecka pozbawionego opieki i wychowania rodziców umieszczonego przez sąd w zakładzie opiekuńczo-leczniczym, w zakładzie pielęgnacyjno-opiekuńczym lub w zakładzie rehabilitacji leczniczej uprawniony jest Prezydent Miasta Białegostoku.

§ 17. Osoby ubiegające się o umorzenie w całości lub w części, a także odstąpienie od żądania zwrotu opłaty poniesionej za wyżywienie i zakwaterowanie dziecka pozbawionego opieki i wychowania rodziców, umieszczonego przez sąd w zakładzie opiekuńczo-leczniczym, w zakładzie pielęgnacyjno-opiekuńczym lub w zakładzie rehabilitacji leczniczej, mają obowiązek potwierdzenia okoliczności uprawniających do umorzenia w całości lub w części czy odstąpienia od żądania zwrotu opłaty poniesionej za wyżywienie i zakwaterowanie dziecka, poprzez dostarczenie odpowiedniej dokumentacji lub złożenie stosownych oświadczeń.

§ 18. Organ prowadzący postępowanie może żądać dodatkowych wyjaśnień oraz dokumentów niezbędnych do rozstrzygnięcia sprawy.

§ 19. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Białegostoku.

§ 20. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego.

PRZEWODNICZĄCA RADY

Katarzyna Jamróz

Uzasadnienie

Podstawą do podjęcia uchwały jest art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153 z późn. zm.), art. 12 pkt 11 oraz art. 92 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2025 r., poz. 1684), w związku z art. 194 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2025 r. poz. 49 z późn. zm.) oraz art. 18 ust. 7 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 1461 z późn. zm.).

Zgodnie z art. 18 ust. 7 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych gdy opłatę za wyżywienie i zakwaterowanie dziecka pozbawionego opieki i wychowania rodziców umieszczonego przez sąd w zakładzie opiekuńczo-leczniczym, w zakładzie pielęgnacyjno-opiekuńczym lub w zakładzie rehabilitacji leczniczej poniósł powiat, rodzice dziecka umieszczonego w ww. instytucjach obowiązani są do zwrotu powiatowi kwoty poniesionej opłaty, a przepisy art. 193 ust. 2 i 6-8, art. 194 i art. 195 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej stosuje się odpowiednio.

Zgodnie z art. 194 ust. 2 ustawy rada powiatu określa, w drodze uchwały, szczegółowe warunki umorzenia w całości lub w części, łącznie z odsetkami, odroczenia terminu płatności, rozłożenia na raty lub odstępowania od ustalenia opłaty, o której mowa w art. 193 ust. 1.

W związku z powyższym istnieje konieczność uregulowania w drodze uchwały kwestii stosowania ulg w stosunku do rodziców dzieci pozbawionych opieki i wychowania rodziców umieszczonych przez sąd w zakładzie opiekuńczo-leczniczym, w zakładzie pielęgnacyjno-opiekuńczym lub w zakładzie rehabilitacji leczniczej.

Nadmienia się, że na podobnych zasadach uregulowana jest kwestia stosowania ulg w stosunku do rodziców dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, w związku z czym proponowana uchwała pozwoli na równe traktowanie rodziców dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, jak i dzieci pozbawionych opieki i wychowania rodziców umieszczonych przez sąd w zakładzie opiekuńczo-leczniczym, w zakładzie pielęgnacyjno-opiekuńczym lub w zakładzie rehabilitacji leczniczej.